

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ ТА ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ**

**ЗБІРНИК СИТУАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ (КЕЙСИ) ДЛЯ ПОТОЧНОГО
КОНТРОЛЮ
з навчальної дисципліни „Економічна теорія”**

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
економічної теорії та прикладної
економіки
28 серпня 2015 року
протокол № 1
Зав. кафедри
_____проф. Ніколенко С.С.

Збірник ситуаційних завдань з навчальної дисципліни «Економічна теорія»

Задача 1

У першому цеху за день можна виготовити 150 кг печива або 220 кг вафель, у другому — 180 кг печива або 200 кг вафель. 1) Побудувати криву виробничих можливостей фабрики; 2) визначити альтернативну вартість виробництва 1 кг печива, якщо виробляється 380 кг вафель; 3) представити графічно АВ виробництва останніх 50 кг печива; 4) визначити точки ефективного та неефективного виробництва.

Задача 2

Функція попиту на товар представлена рівнянням $QD = 400 - P$, а функція пропозиції — рівнянням $QS = 4P - 50$. Визначити: 1) параметри точки рівноваги; 2) розміри дефіциту чи надлишку, якщо держава встановлює ціну на даний товар, що дорівнює: а) 85 грн; б) 100 грн; в) побудувати відповідні графіки.

Задача 3

Грошова маса на початку року дорівнювала 25 млн грошових одиниць. Центральний банк здійснив емісію в розмірі 4 млн грошових одиниць. Чому дорівнює сумарна вартість проданих товарів і послуг за рік, якщо швидкість обігу грошей дорівнює 6?

Задача 4

Базуючись на використанні схеми кругообігу товарів і ресурсів у ринковій економіці, визначте, скільки заробітної плати отримують домогосподарства, якщо підприємці реалізували 25 млн. одиниць продукції ціною 25,5 грн., а для здійснення процесу виробництва вони закупили ресурси, за які виплатили 76,4 млн. гр. од. процентів, 98,1 млн. гр. од. ренти і 187,9 млн. гр. од. прибутку.

Задача 5.

На підставі даних таблиці

Підприємство	Середньорічна вартість основних фондів	Вартість готової продукції	Кількість зайнятих, чол.
1	70,000	910000	350
2	50000	400000	250

- Розрахуйте показники фондоозброєності, фондовіддачі та продуктивності праці.
- Визначте, на якому з підприємств основні виробничі фонди використовуються ефективніше.

Задача 6.

Результати діяльності підприємця за рік подано в таблиці:

№ п/п	Показники	Одиниця вимірювання	Сума

1	Обсяг реалізації	шт.	12000
2	Ціна	грн.	45
3	Виручка від реалізації	тис. грн.	540,0 (12000*45)
4	Бухгалтерські витрати	тис. грн.	305,0
5	Бухгалтерський прибуток	тис. грн.	235,0 (540-305)
6	Податки	тис. грн.	94,0
7	Чистий прибуток	тис. грн.	141,0 (235-94)
8	Неявні витрати	тис. грн.	5
9	Економічний прибуток	тис. грн.	230 (235-5)

Підприємець отримав запрошення на роботу в перспективне підприємство, де йому обіцяють місячну зарплату 5000 грн. Якщо він погодиться на пропозицію, то зможе продати власний бізнес за 800 тис. грн. і вилучені гроші покласти на депозитний рахунок в банк під 14% річних.

Задача 7.

Постійні витрати фірми становлять 240 грн. щомісяця, а змінні витрати подано в таблиці (грн.):

Обсяг виробництва, шт.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змінні витрати, грн.	901	120	145	168	190	209	226	280	305	375	453
Загальні витрати, грн.											
Середні витрати, грн.											

- Заповніть таблицю і обчисліть, на якому обсязі виробництва варто зупинитись фірмі, якщо ціна одиниці товару на ринку становить 62 грн.

Задача 8.

Менеджер автосалону отримував зарплату 650 грн. в місяць. Він вирішив відкрити майстерню по ремонту автомобілів у власному гаражі, який до цього здавав в оренду за 60 грн. в місяць. Щоб закупити необхідний інвентар та обладнати майстерню, менеджер зняв з банківського рахунку 6000 грн. (банк нарахував 15% річних). За рік він отримав виручку від реалізації послуг у розмірі 38 тис. грн., витрати становили 27 тис. грн. Дайте відповідь: чи варто було починати менеджеру власну справу?

Задача 9.

Комерційний банк залучив від населення на 240 тис. грн. вкладів під 20% річних і надав клієнтам 210 тис. грн. кредитів під 25% річних. Визначте прибуток банку.

Задача 10.

Страхова компанія «Надія» за власні кошти купила 50000 акцій ВАТ «Україна» на первинному ринку цінних паперів, заплативши 2,6 млн. грн. Через рік страхова компанія отримала 400 тис. грн. дивідендів.

Визначте: а) номінальну вартість акцій ВАТ «Україна»; б) курсову вартість акції, якщо ставка банківського відсотка становить 12,5%

Задача 11.

Підприємство планує випускати новий вид продукції і розглядає три технології виробництва. Кількість кожного ресурсу, що використовується у виробництві за кожною технологією, та ціни на кожний ресурс наведені у таблиці:

Ресурси	Ціна за одиницю ресурсу (грн.)	Необхідна кількість ресурсів (одиниць)		
		Технологія 1	Технологія 2	Технологія 3
Праця	4	6	2	3
Земля	2	1	2	1
Капітал	5	2	3	3

- 1) Яку технологію обере підприємство, якщо воно зацікавлене у використанні меншої кількості ресурсів?
- 2) Яку технологію обере підприємство, якщо воно має за мету отримати найбільший прибуток?
- 3) Припустимо, що ціна ресурсу «праця» зменшилася до 2 грн за одиницю, а ресурсу «капітал» зросла до 6 грн за одиницю. Як зміниться вибір підприємства?

Задача 12

Випуск продукції у натуральному виразі зріс на 25%, чисельність персоналу зросла на 10%. На скільки відсотків зросла продуктивність праці?

Задача 13

Вартість товарів та послуг, що виробляються компанією за день, зросла наприкінці року в 3 рази. Ціни за рік зросли в 2 рази, а чисельність працюючих збільшилася у 1,5 рази. Як змінилась продуктивність праці наприкінці року?

Задача 14

Побудуйте криву виробничих можливостей умовної країни за наступними даними:

Вид продукція	А	Б	В	Г	Д
Гелікоптери, тис.шт.	0	2	4	6	8
Кавоварки, млн. шт.	30	27	21	12	0

- 1) Чи може економіка країни виробити 5 тис. шт. гелікоптерів і 22 млн. шт. кавоварок?
- 2) Чи може економіка країни виробити 6 тис. шт. гелікоптерів і 7 млн. шт. кавоварок?

Задача 15

Альтернативна вартість виготовлення фотоапарата становить 12 годинників. Підприємство може виготовити за місяць 600 годинників. Дирекція вирішує виготовляти 40 фотоапаратів. Скільки годинників при цьому може виготовити завод. Проілюструйте на графіку.

Задача 16

Площа земельних угідь складає 120 га. Попит на землю задається рівнянням $QD = 180 - 3 \cdot R$, де R – ставка ренти у грн. за один гектар, а QD - площа використовуваної землі. Ставка банківського відсотка – 10 %. Визначте рівноважну ставку ренти і ціну одного гектара землі.

Задача 17

Землевласник вирішив здати в оренду свою земельну ділянку розміром 40 гектарів фермерам для вирощування кукурудзи. Ділянка розташована неподалік від автомобільної дороги в обласний центр і зібрати на ній можна за рік 60 центнерів зерна з одного гектара. На гіршій ділянці площею 70 га в даній місцевості зазвичай урожайність становить 35 центнерів з гектара. Якщо ринкова ціна на 1 центнер кукурудзи становить 200 гривень, то яку орендну плату за ділянку слід встановити?

Задача 18

Ви дуже б хотіли поїхати відпочити після закінчення ВНЗ на Канарські острови. Путівка на 10 днів з оплатою проїзду коштує 25000 гривень. Банк приймає кошти населення на строкові депозити під складні відсотки за рівнем 20% річних. Скільки грошей Вам треба покласти в банк, щоб через п'ять років отримати необхідну суму?

Задача 19

Потенційний ВВП країни становить 70 млрд. грошових одиниць, фактичний ВНП дорівнює 64 млрд. грн. од. Сума податкових надходжень до бюджету країни складає 20% від ВНП(інших надходжень до бюджету немає). Державні видатки на товари і послуги дорівнюють 15 млрд. грн. од. Визначте:

- 1) Що спостерігається в країні: дефіцит чи надлишок державного бюджету та його розмір?
- 2) Як зміниться сальдо державного бюджету в умовах повної зайнятості?

Задача 20

Розрахуйте, скільки грошей було вилучено з обігу протягом року, якщо сумарна вартість товарів і послуг, проданих за рік, склала 420 млрд. грн., швидкість обігу грошової одиниці в середньому за рік дорівнювала 7, а грошова маса на початку року дорівнювала 64 млрд. грн..

Задача 21

У країні Альфа функції вітчизняного попиту та пропозиції на комп'ютери задані рівняннями: $Q_D = 8 - P$; $Q_S = P - 1$, де P – ціна, тис. дол.; Q - обсяг виробництва, тис. одиниць. Закордонні фірми можуть поставляти на ринок країни Альфа необмежену кількість комп'ютерів за світовою ціною 2000 дол. Визначте: 1) внутрішню рівноважну ціну й рівноважний обсяг за умови закритої економіки; 2) внутрішнє споживання й внутрішнє виробництво в умовах відкритої економіки; 3) величину субсидії, яку уряд країни Альфа має надати вітчизняним виробникам, щоб витіснити імпорт.

Задача 22

Платіжний баланс країни Альфа за поточний період характеризується такими даними (млрд дол.): експорт товарів – 40; імпорт товарів – 30; експорт послуг – 15; імпорт послуг – 10; чистий дохід від інвестицій – -5; чисті грошові перекази – 10; приплив капіталу -10; відплив капіталу – -40; офіційні резерви – +10. Визначте: 1) торгівельний баланс країни; 2) баланс товарів і послуг; 3) баланс поточного рахунку; 4) баланс рахунку капіталу; 5) дефіцит або надлишок платіжного балансу країни Альфа.

Задача 23

Припустимо, український експортер уклав у серпні 2015 року угоду на поставку за кордон цукру на 74 тисячі доларів США. За час, який минув з моменту оплати, долар подорожчав з 22,13 гривень до 24,42 гривні за долар. Визначте, як це позначиться на економічному становищі експортера, якщо цурок він купує в Україна за твердими цінами?